

Zas Latweeschu draugs.

1845. 5 April

14ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Peterburgēs. Augsti zeenigs Keisers 20tā Merz wisseem saweem ap:
pakschneekteem irr islaidis grabmatu, kas is Bahz' wallobas pahrtulftota tā skann:
„Schodeen muhsu tohti mihftota meita, ta leelwirstene Maria Nikolajewna
lainigi nahkuse neddetās ar meitinu, kas pee swehtas fristibas irr
dabbujuse to wahrdu Eigenia. Mehs pateizam tam Bissu-walditajam par scho
jaunu, muhsu Keisera naimnam dahwinatu swehtibu un, gribbedami sawai tohti
mihlotai meitai, tai leelwirstenei Maria Nikolajewnai, un winnas laulatam
draugam, sawu tehwiscku miblestibu parahdiht, essam nospreduschi, schim sa-
wam behrnu behrnam to paschu gohda-wahrdu doht, kahds tik Keiseru behr-
neem peenahkās. Mehs ar scheem pascheem raksteem arri pawehlejam wal-
damai senabt=teesai, pahr to, kà waijaga, gabdabt, lai schim muhsu jaun-pee-
dsimmuscham behrnu-behrnam wissur, fur peecklahjahs, to Keiseru behrnu goh-
da-wahrdu dohd.“

Is Jelgawas rakstija ne fenn kahda deenest-meita sawai draudsenei us
Mihgu tā: „Nu tew gribbu stahstih, kà zittas Jelgawas meitas us-
weddas. Ikkatrai saws bruhsgans, un kurrar wehl naw, ta ar steigschānu
mekle. Gan zitta lihds trihs gaddus prezzejahs un tok ta prezziba isnihft; un
bruhsgans jau fahk zittu mekleht, un bruhsei ar noskummuschu sirdi buhs sa-
was mihlas deeninas aismirft. Tē nu bija wissa prezziba pa gallam! Gan
meitas balles taifa, lai drihsaki puischi eemiblejahs. Tad puischi, labbi dsehr-
schī un danzofuschī, prohjam cedami labbi isfincij klah.“

„Winfch jaw wehl irr behrns!“

Schohs wahrbus gan dsird diwdesmitreis aplam issakkoht, kamehr tohs ween
reis dsird pehz ihstas taisnibas runnajoh. Behrnus un jaunektus warren' zeeti
un bahrgi turreht, naw wis labbi, tā tohs ne-usandsinahs par labbeem un goh-

32/14. 5758

W. K. K. K.
V. K. K. K.
Z. K. K. K.

digeem laudim: dauds tee irr ja-paneß, un ja behrns kahdu wainu darrijis, tad gan arween to waijag' apdohmaht, ka tas wehl irr behrns. Bet täpat kà leela bahrsiba slihta irr, täpat leela palaischana, un behrnu ijluttinaschana arr'; un kad behrnu pee wiffahm wainahm gribbetu ajsbildinaht, wiffus nedarbus garram laist, tapeh; ka tas wehl irr behrns, tad naw ja-brihnojahs, ka pasaulê tif dauds besdeewigu zilweku atrohdaß.

Saglis un laupitajs arr' bij' behrns; un ja winsch, behrns buhdams, pee tahm wainahm, ko darrija, buhtu pahrmahzihts, tad laikam nebuhtu par sagli un laupitaju palizzis. Slepawa arr' bij' behrns, un laikam tahds behrns, kas ne kad netikke pahrmahzihts; behrnu-grehti bij' slepawa-zelta pirmajs eesahkums. Kas negribb, lai behrni tahdi nelainigi zilweki nepaleek, tas lai bihstahs tohs pee winnu wainahm ajsbildinaht, ka tee wehl effoht behrni.

Ne kas tif dauds schohs wahrduß nenemin muttê, ka tahdas mahtes, kas paschas nessimadamas sawus behrnus ijluttina, un kam taf wiffuwairak par sawu behrnu labklahschanu un laimi waijadsetu gahdaht; bet kas zaur tahdu behrnu mihleschanu paleek sawu behrnu wiffleelakas eenaidneezes. Zaur scheem wahrdeem: „Winsch jau wehl irr behrns!“ jaw daschs wihrs irr padarrihts par laundarritaju un besdeewigu zilweku, un daschs scho wahrdu deht jaw irr isheetis breefmigu nahwi. Ja tas nu tà irr, tad gan mahtei to labbi un no wiffas firds waijadsetu apdohmaht, jo ne kam behrna kauns un negohds tà nesahp, un ne weens to tà nefajuh, kà mahte patte.

Ja dahrsneeks, kas par saweem smukkeem un taisneem kohzineem preezajahs, us teem neluhkotu jau tad, kad tee wehl sibki un masini; ja winsch tà dohmatu un sazzitu: „At, tas jaw wehl irr mass kohzinsch! un to liktu usaugt bes kohpschanas un lohziſchanas, — kahdi kohki tam gan dahrsâ sa-augtu? Tee paliktu lihki un greißi; leelu tas wairs nespehtu isleekt taisnu. Zeb woi tad behrna samaitata firds lehtaki irr iileeama, kà lihks un greiß kohks? Zeb woi tad mahte sawus behrnus masak' mihlo, kà dahrsneeks sawus kohzinus? Teescham nè! un tadeht mahtes gauschi labbi darritu, ja tahs tà darritu, kà dahrsneeks, un sawu jaunu behrninu firdis jau pee laika eesahktu lohziht un labbi audseht, un tohs pee ifkatras pahrkahpschanas neaisbildinahtu ar teem nejehdſigeem wahrdeem: „Winsch jau wehl irr behrns!“

Schirſtina Indrika mahte bij' tahda, ka ta sawam dehlam wiffu lahwe darriht, ko tas ween gribbeja; bet tà sinnams mahte par behrna labklahschanu un laimi gahdaja slihti. Kad par Indriki suhdseja, ka tas puschelneeka lohguß isdausijis, ka lammajis un zittus nedarbus padarrijis, tad mahte ikreises teize, ka tahdu neeku deht tuhlin tif dauds fleedsot un brehzoht u. t. j. pr.; un ikreises sazzija: „Nabbags Indrikis! winsch jau wehl irr behrns!“ Bet kahdi agli nahze no scha? Indrikis nu jo wairak ar akmineem swaidija, wehl wairak beskaunigi rinnaja un taunu darrija, ka tas wiffai mahjai bij' tà, kà par sehrgu un mohkalm. Indrika mahte ne kad to nedohmaja, kad ta winnu ihstien' mahziht eesahktu, ka tad winsch nu no deenas us deenu un no gadda us gaddu pa-

liltu flitaks; un ta wehl pehz wezza eeradduma winnu ar ween aisslahweja, un ik reises, fur tas arr' rihlfies bij pelnijis, to aifbildinaja: „Winsch jaw wehl irr behrns!“

Mahte nu to dewe skohlâ. Patte dehlu tur aifwedde, un dehlam dsirdoht skohlmeisteru luhdse, lai winnu warren' aschi neturroht, lai dauds neleekoht mahzitees, lai pee masahm wainahm slipri nepahrmahzoht. Ur Deewu fazzidama, ta teize: „Mihlais skohlmeister', ne aismiriat, ka winsch wehl irr behrns!“ Skohlmeisters teescham Indriki panesse, dauds pazeete, bet tas til dauds flitku darbu skohlâ bij padarrijis, ka tam pehz par winnu bij jasuhds. Winsch rakstija mahte grahmatu, un stahstija tai, ka Indrikis ne ween beskannigi runnajoht, lammajoht un mellojoht, bet ka tas arr' nahburga mahjai jaw trihs lohguš isdausijis, un zittam skohlas-behrnam naudu issadsis. Bet ko mahte us scho suhdsibu atbildeja? Ta rakstija, ka winnas dehls scho flitku eeraddumu gan pehz aisslahschoht, un ka winsch laikam wis ta neuhfchoht mellojis, ka zitti skohlas-behrni to apfuhdsejuschi; un schi labpraht tohs lohguš, ko issittis, gribboht aifmakfaht, un arri to naudu atdohd, ja teescham issadsis effoht. Wehl ta rakstija skohlmeistram, lai tahdu jaunnu puifenu nepahrmahzoht bahrgi, un lai apdohmajoht, ka schis wehl effoht behrns. —

Indrikis pehz kahda laika palikke wehl niknaks; jehschu tas wehl bij behrns, tad tas tomehr skohlâ un nahburgos til dauds skahdes un palaidnibas darrija, un til besdeewigi dsihwoja, ka tas no skohlas bij ja-aifdenn. Bet nu mahte skohlmeisteru lammaja un aprunnaja, un teize: „Woi tad winsch dohmaja, ka Indrikis ne kahdu grehku un nedardu nedarritu? Ja puifehnš arr druzjin nerahtnis bijis, nu tad taf waijadseja apdohmaht, ka winsch wehl irr behrns.“

Mahte Indriki nu isdewe animatâ pee kuryneeka; bet tas bij tahds lehns wihrs, kas Indriki apnikke pamahzihht, un mahte nu wairs arr' newarreja fazzihht: Winsch jaw wehl irr behrns! — Jau bij leels puifis. Indrikis nesargaja rohku no sagschanas, neds mehli no beskaunigeem wahrdeen, melloschanas un aprunnaschanas; tas sahze sabedrotees ar flitteem draungeem, un preeksch beigteem ammata gaddeem tappe eemesis zeetunâ, tapehz ka meisteru bij apfadsis. Mahte dehlu bahre, ka tahds palaidnis palizzis, un pahrmette meisteram, ka tam labbaki neluhkojis pakkat; bet sawas wainas ta ne mas ne-ceredseja. Tas tai ne kad nenahze prahtâ, ka ta tikpat wainiga bij, ka Indrikis un winna meisters; un ka winna patte wiffas Indrika palaidnibas aifbildinajusi, fazzidama: „Winsch jaw wehl irr behrns!“ un ka Indrikis tadeht tahds palizzis. Kaut neprahtigi wezzaki ween us to kaunu dohmatu, ko tee saweem behrneem padarra, un kahdas behdas tee sew pascheem usfrau, zaur to ween, ka tee par dauds lehni sawus wainigus behrnus pahrmahza, tad tee teescham sawus behrnus zittadi mahzitu un pahrmahzitu. Tee ar mihlesibu sawus behrnus pahrmahzitu ar behrnu rihlfieem, kad tee grehkojuschi, un tohs zaur sawu nesapraschannu winnu flitôs darbôs wis ne-usfubbinatu: Winsch jaw wehl irr behrns!

Indrikis — to nesinn, kahdâ wihsê — bes strahpes tikke wallâ no zeetuma, un nu mahtei par mohlahm bij us kaku; tai tam nauda bij jadobd preeksch schahdeem tahdeem neekeem; parahdi jamaksa, ko bij sakrahjis; skahde ja-atlihd-sina, ko zitteem bij padarrijis. Zaur to mahte palikke jo deenas jo nabbagaka, un wainanaja gauschi pahr sawu nerahtnu dehlu; bet mahte sawas wainas patte ne kad ne-eeredseja. Kad ta eesahze sawu Indriki aishildinaht un fazzih: „Wiasch jaw wehl irr behrns!“ luhl', tad ta to slistu sehku jaw bij eesahkusi seht, kas nu tik baggatigus auglus nesse, un winna sirdi bij pahrnehmusi. Indrikis atkal tahdu grehku padarrija, kur zeetumu bij pelnijis, un no kurra wairs neitikke wallâ. Wiasch zetta-laudis bij aplaupijis, un nu tam to sohhibu nospreede aistleht us Sibirias-semmi. Ar behdu pilnu un sagraustu sirdi gahje mahte sawu dehlu zeetumâ apmekleht un tam „ar Deewu“ fazzih. Kamehr ta raudaja un rohkas schnaudseja, un tai dehla schkehdu swadseschana ausis skanneja, tamehr dehlis tai pateize par wissu, ko ta tam labbu darrijusi, ko ta winna deht zeetusi, bet tai arr' turklat fazzija, ka winna patte zaur sawu nelab-bu audsinaschanu sewim to wainu un nelaimi padarrijusi. Tas fazzija: „Mih-ka mahte, tu patte manni pasuschana eeweddusi. Ja es ne kad nebuhtu to wahrdu dsirdejis: „Wiasch jaw wehl irr behrns!“ tad es, warr buht, taggad buhtu gohdigs wihrs.“

Indrikis tikke aistlehts us Sibirias-semmi, un mahte behdadamees un ar sagraustu sirdi nomirre. Dehlis tappe ta no sawas mihtas tehwa-semmes aishdihstis nabbadsiba un behdas, un mahte zaur behdahm un sirds-ehsteem kappâ, tadeht ween, ka ta dehla wainas un grehkus ar tahdu grehzigu eeraddumu bij aishildinajusi: „Wiasch jaw wehl irr behrns!“ — P.—p—

Kâ sikhneeku apkaunoja.

Semneeks no kahda sikhneeka sew rohka litte sibleht. Kad tas bij padarrihts, tad wiltneeks prassija sawu maksu. Semneeks azzis isplehtis fazzija, brihnodamees: „Kas tad tas? tu sinni par pagahjuscheem un nahfoscheem laiskeem man stahstih, un tu nesinnaji ta, ka man naw ne grascha keschâ? Eij, luhko kur durwis, wiltneeks.“ — P.—p—

Kâ Perseris pamahzija dehlu.

Sadi, gudris Perseris, kahdâ wakkara sehdeja pee galda un lassija gramatu; azzis vazehlis, eeradsija, ka winna diwi dehli bij apsnanduschees; bet treschajs leppodamees teize: „Kehs, tehtih, ka tee gull; bet es — es luhdsu sawu Deewu!“ — Tehws dehlam atbildeja: „Mans dehlis, labbak' irr gulleht un snauft, ne ka par to leppotees, ko mehds darram!“ — P.—p—

S l u d d i n a s c h a n a.

Zee raksi, kas Latweeschu drauga pawaddonâ pee № 11 un 12 stahweja un kurreem tas wireraktis: Kâ jaunelli mihtus leeldeenas = swehtkus swehti“ irr us sawadahm jappahm nodriketi un pee mums dabujami par 2 kap. sudr.

Brihw drilleht. No Widsemes General-gubbernements pusses: Dr. C. E. Napier'sky.